

Motion

Propositor: Entitats membres del CNJC (decidit el: 23/05/2025)

Títol: PEL DRET A VOT ALS 16 ANYS!

Text

1 El dret de sufragi és un dels pilars fonamentals de tota democràcia. És
2 l'expressió màxima de la sobirania popular i la via per mitjà de la qual la
3 ciutadania pot incidir de manera directa en l'elecció dels seus representants i
4 en les decisions col·lectives que configuren la societat. No obstant això,
5 actualment, aquest dret encara no està garantit per a totes les persones joves
6 ni per a totes les persones residents al nostre país.

7 L'ordenament jurídic reconeix a les persones de 16 i 17 anys una sèrie de drets
8 i responsabilitats que impliquen una capacitat legal i una maduresa social
9 plenament reconegudes: poden treballar, cotitzar, pagar impostos, emancipar-se,
10 casar-se, consentir en tractaments mèdics, tenir responsabilitat penal, i en
11 molts casos, exercir una autonomia vital significativa. Tanmateix, els és vetat
12 un dret bàsic com el sufragi actiu i passiu. Un altre motiu pel qual exigim el
13 dret a vot als 16 anys és perquè l'educació obligatòria finalitza a aquesta
14 edat. Si l'Estat parteix que a aquesta edat ja ha proporcionat tots els
15 coneixements necessaris als seus ciutadans per una vida digna, aquests ciutadans
16 tenen els coneixements per exercir els seus drets polítics.

17 Aquesta situació genera una contradicció profunda entre els deures assumits i
18 els drets reconeguts. Si aquestes persones poden contribuir a l'economia, a la
19 vida social i a l'estructura jurídica del país, també han de poder participar en
20 la definició de les polítiques públiques que les afecten. Negar aquest dret
21 implica una exclusió política injustificada i, en última instància, una forma de
22 discriminació per edat.

23 A més, el reconeixement del dret de vot als 16 anys respon a una lògica de

coherència del sistema democràtic: només amb la inclusió del màxim nombre de persones possibles en el procés de presa de decisions col·lectives es pot garantir una representació justa i equilibrada. En una societat que tendeix cap a l'envelliment, limitar el sufragi a partir dels 18 anys augmenta la distorsió intergeneracional i redueix el pes polític del jovent, contribuint a la seva marginació en les polítiques públiques.

Diferents organismes internacionals, com el Consell d'Europa, a través de la resolució 1826 aprovada l'any 2011, han advocat per la reducció de l'edat de vot als 16 anys, destacant-ne els beneficis en termes de participació i de consolidació dels valors democràtics. Aquest enfocament ja s'ha implementat amb èxit en diversos països europeus com Àustria, Escòcia o Alemanya en alguns estats federats, així com en diversos països llatinoamericans, com el Brasil i l'Argentina.

L'experiència acumulada mostra que l'ampliació del sufragi al jovent no només és viable, sinó també positiva: s'ha constatat una major participació electoral entre els joves quan el primer contacte amb el vot es produeix dins del sistema educatiu i amb un entorn social estructurat. A diferència del mite que apunta a la desconexió política del jovent, els estudis demostren que, amb les condicions adequades, les persones joves poden ser electores informades i responsables.

A nivell català, ja hi ha precedents que avalen la rebaixa de l'edat de vot: la Llei de consultes populars no referendàries reconeix el vot a partir dels 16 anys, i en la consulta del 9N es va permetre votar a joves d'aquesta edat. Aquestes experiències demostren que la rebaixa no només és legalment possible, sinó també operativament efectiva.

Paral·lelament a la qüestió de l'edat, cal abordar també l'exclusió del dret de vot per part d'un altre col·lectiu significatiu: les persones estrangeres residents a Catalunya. Actualment, el dret de sufragi depèn exclusivament de la nacionalitat i dels convenis bilaterals entre estats, la qual cosa genera una desigualtat estructural i arbitrària.

Per exemple, una persona colombiana pot votar en les eleccions municipals per l'existència d'un conveni amb l'Estat espanyol, mentre que una persona cubana o argentina no pot fer-ho tot i tenir la mateixa situació de residència. Aquesta situació és injusta i atempta contra el principi d'igualtat reconegut a l'article 14 de la Constitució espanyola i a la normativa internacional en matèria de drets humans.

A més, moltes persones residents a Catalunya fa anys que viuen, treballen, cotitzen, participen de la vida associativa i paguen impostos, però no poden participar en les eleccions. Aquesta exclusió fa que milers de persones que contribueixen activament a la societat no puguin influir en les decisions polítiques que les afecten directament.

Cal, per tant, reformular el concepte de ciutadania democràtica. El dret de vot ha d'estar vinculat a la residència efectiva, acreditada per l'empadronament, i no a la nacionalitat. Aquesta mesura garantiria una igualtat real en l'exercici dels drets polítics i afavoriria una societat més inclusiva i representativa.

Tant la rebaixa de l'edat de vot com l'ampliació del sufragi a persones residents estrangeres responen a la necessitat de modernitzar i aprofundir en el nostre sistema democràtic. Són mesures que busquen corregir desigualtats, ampliar la base participativa i afavorir una cultura democràtica més arrelada i plural.

La inclusió del jovent i de les persones migrades en el procés electoral permetrà que les polítiques públiques responguin millor a les necessitats i inquietuds d'aquests col·lectius, que fins ara han estat sovint menystinguts o invisibilitzats. També permetrà construir una ciutadania més activa, informada i compromesa amb la vida col·lectiva.

Finalment, aquest debat sobre l'ampliació del dret de sufragi no pot entendre's de manera aïllada, sinó que ha d'inscriure's en el context polític i social actual, marcat pel creixement alarmant de forces d'extrema dreta arreu d'Europa i del món. Aquestes formacions han aconseguit articular discursos polítics excloents i autoritaris que posen en qüestió els valors fonamentals de la democràcia, la igualtat, els drets humans i la diversitat cultural. L'auge de l'extrema dreta no és només un fenomen marginal: s'ha convertit en una amenaça estructural que penetra cada cop més en les institucions, en els mitjans de comunicació i en el debat públic.

Un dels fenòmens que preocupa especialment és la creixent simpatia cap a aquests discursos entre una part del jovent. Diversos estudis recents, com el darrer Informe de Participació i implicació de la joventut catalana, promogut per l'Observatori Català de la Joventut, demostren que la joventut manifesta un augment en l'adhesió a discursos d'odi, masclistes, racistes o antiimmigració, especialment a través de xarxes socials i canals de desinformació. Aquest fenomen sovint s'alimenta del malestar generat per les condicions materials de vida –precarietat laboral, dificultat d'accés a l'habitatge, frustració davant les promeses incomplertes de l'estat del benestar– i per un sentiment d'orfanat institucional que deixa molts joves fora dels espais de decisió política.

En aquest sentit, la rebaixa de l'edat de vot als 16 anys representa una oportunitat per reconnectar institucionalment amb el jovent, però no és en si mateixa una garantia de major qualitat democràtica. De fet, si no va acompanyada de polítiques actives de formació democràtica i de justícia social, podria fins i tot esdevenir un camp de batalla més per a la manipulació política i la radicalització. És per això que la inclusió del jovent en el sufragi ha d'anar acompanyat d'una inversió sostinguda en educació crítica i en accés a drets.

En definitiva, la democratització del sufragi ha d'anar acompanyada d'un projecte de transformació democràtica més ampli, que posi el jovent al centre de les polítiques públiques i el reconegui com a subjecte polític amb veu pròpia, criteri, capacitat crítica i dret a decidir sobre el seu present i el seu futur. Fer-ho no només és una qüestió de justícia generacional, sinó també una aposta estratègica per la defensa de la democràcia en temps d'incertesa.

Per tots aquests motius, el Consell Nacional de la Joventut de Catalunya i les seves entitats membres, acordem:

1. **Instar als partits polítics catalans** que tenen representació al Congrés dels Diputats i al Senat a impulsar una reforma de la Llei Orgànica del Règim Electoral General per tal de rebaixar l'edat mínima per votar als 16 anys en tots els processos electorals.
2. **Instar al Parlament de Catalunya i al Govern de la Generalitat** a traslladar a les institucions espanyoles per tal que impulsin una reforma de la Llei Orgànica del Règim Electoral General per tal de rebaixar l'edat mínima per votar als 16 anys en tots els processos electorals.
3. **Reivindicar el dret de vot actiu i passiu per a totes les persones residents a Catalunya**, amb independència de la seva nacionalitat, vinculant aquest dret a la residència estable acreditada per l'empadronament.
4. Donar suport a campanyes de **sensibilització i educació per a la participació política del jovent**, en col·laboració amb entitats juvenils i de la societat civil, amb l'objectiu de fomentar la implicació democràtica des de les edats més joves.

129 5. **Reconèixer i posar en valor el paper del moviment juvenil organitzat en la**
130 **defensa històrica d'aquests drets i el seu compromís per una democràcia**
131 **més inclusiva i representativa.**

Reason

Resolució presentada per: Secretariat del CNJC, Associació Juvenil Joves Ecosocialistes, Joventut Comunista de Catalunya, Jovent Republicà i La Forja - Jovent Revolucionari.